

I

Med en stor resväska i vardera handen kånkade Manne upp för m/s Virginias branta och skrangliga fallrepstrappa. Den krängde och slängde för varje steg han tog, och han hade svårt att hitta rätt med fötterna. Han kastade ett getöga neråt – det stormaskiga skyddsnätet gungade i takt med fallrepet.

Plötsligt slant han med ena foten och var ruskigt nära att störta huvudstupa, men återvann balansen i sista ögonblicket. Hjärtat for upp i halsgropen och han kippade efter andan – höll båda väskorna i ett krampaktigt tag.

Det kunde ha gått käpprätt åt skogen, tänkte han en aning skakad – tog ett djupt andetag och stretade vidare uppför.

– Ta't försiktigt, så du inte hamnar i fylleslinget! hojtade någon med raspig stämma uppifrån.

Omtumlad stapplade Manne ombord och ställde med en suck av lättnad ner de tunga väskorna på däck.

– Nu höll du allt på att skita i byxorna!

Samma hesa röst. Manne såg upp och blev varse en lång kraftig karl, som stod bredbent framför honom med ett brett grin över sitt solbrända, väderbitna ansikte.

– Inte precis, flämtade han och torkade svetten ur pannan med handens avigsida. Han satte igång att massera armarna, som värkte efter det kämpiga kånkandet från busshållplatsen ner till båten.

– Ska du mönstra på? frågade den hese och spottade över brädgången.

– Jaa, svarade Manne, som nu återfått sin normala andhämtning.

– På däck – eller i maskin?

– Maskin.

– Är du den nye prentisen?

Manne rynkade ögonbrynen och såg frågande ut.

– Vad för nåt?

– Ja, elev då, om du inte vet vad som menas med prentis, grinade den hese.

– Ja, som elev är det meningen, sa Manne förläget.

Den hese fiskade upp en väl använd trasa ur bakfickan på sin slitna overall och torkade sig om händerna. Han räckte fram handen, och Manne kände sin egen hand försvinna i en valkig näve, sträv som sandpapper.

– Gunnar heter jag. Lite skrovlig i halsen som du kanske hör, men det beror inte på att jag har supit, som många tycks tro – fel på stämbanden, förstår du. Går inte att göra nånting åt – medfött helt enkelt.

Manne nickade med förståelse och medkänsla.

– Vad heter du själv förresten? undrade Gunnar.

– Visst ja, jag heter Manne – Manne Wiik.

– Du är inte så gammal efter vad jag kan förstå?

– Sjutton, sa Manne och sträckte på sig.

– Då är jag mer än dubbelt så gammal som du – mönstra min första båt när jag var femton.

– Är du i maskin? vågade sig Manne på att fråga.

Gunnar rensade strupen med en rivig harkling.

– Nää, jag går på däck – som matros. Nog har jag väl prövat på maskin, men det var ingenting för mej – för mycket oväsen – kunde knappt göra mej hörd. Dessutom sa läkaren ifrån – stämbanden blev förstörda. Så slog man ju skallen i överallt, var fan man än gick. Nä, tacka vet jag däck – här är det högt till tak, sa han grinande och pekade uppåt den klarblå himlen.

Manne skrattade.

Gunnar råkade kasta en blick på sin klocka – ryckte till.

– För tusan, det här duger inte! Här står jag och pratar en massa smörja... skulle ju träffa båsen framme på backen... bäst att röra på påkarna. Vi ses! Han rättade till sin keps och klampade med väldiga kliv föröver.

Med munnen halvöppen blev Manne stående och såg efter honom.

Manne bet sig i läppen – tvekade åt vilket håll han skulle gå. På rederikontoret hade han fått ett brev, som han förmodade innehöll uppgifter om honom själv, och blivit tillsagd att lämna det till maskinchefen så snart han kommit ombord. Var hade han sin hytt, månnтро? Om han tänkt på det lite tidigare, kunde han ha frågat Gunnar.

Han stod och tummade på det avlånga kuvertet, då en glasögonförsedd man i urblekt kakiställ kom ut genom en dörr bara några steg därifrån. När han fick syn på Manne stannade han tvärt.

– Heter ni Wiik? frågade han och pekade på honom.

– Jaa, svarade Manne lättad.

– Dom ringde just från rederiet och påstod att ni var på väg – tänkte hålla utkik efter er. Hans blick for mönstrande över Manne, som kände sig en smula bortkommen.

– Det är jag som är förstemaskinist.

– Jaha, sa Manne tafatt.

De skakade hand.

– Då kan Wiik komma med, så ska jag visa vägen till er hytt.

Manne höll upp brevet.

– Jag skulle lämna det här åt chiefen.

– Kan jag ta hand om – chiefen är iland för tillfället.

Manne överräckte brevet, sög tag i väskorna, och i förstemaskinistens kölvatten knegade han akteröver.

Nerifrån kajen hade Manne fått ett gott intryck av den båt han skulle mönstra på; sextusentonnaren Virginia med sitt gråa skrov och sina vita överbyggnader hade imponerat på honom. Det var först nu, som han la märke till hur rostigt och illa åtgånget allting var.

På det en gång grönmålade men nu avnötta, rostiga däckets låg allt möjligt skräp utspritt; man hade ännu inte hunnit röja upp efter den avslutade lastningen. Vid babords reling stod två överfulla soptunnor, över vilka skrattmåsar-na förde ett fasligt väsen. Utanför kabyssen satt den skinn-

torre förstekocken på en trälåda och skalade potatis. Han följde Manne misstänksamt med blicken, medan han med en mekanisk rörelse kastade de skalade potatisarna i en pyts framför sig. Förutom honom syntes inte en människa till.

Förstemaskinisten lotsade Manne genom all bråte och stod slutligen vid styrbordsdörren till däckshuset längst akterut. Han öppnade den bastanta ekdörren och klev över den höga tröskeln. Manne slussade in en väska i taget och följde efter honom.

Väl inne i den dunkla gången hann han se förstemaskinisten försvinna nerför den lejdare som ledde till manskapets hytter. Inifrån pentryt i däckshuset hördes slammer av tallrikar och bestick.

Med en väska åt gången tog sig Manne baklänges nerför lejdaren. Han höll ett stadigt grepp om ena ledstången.

Förstemaskinisten stod och väntade framför en av dörrarna i den smala gången på babordssidan. Manne släpade fram väskorna.

– Är det enmanshytt? frågade han hoppfullt.

Förstemaskinisten brast i skratt. Manne förstod att han sagt något dumt.

– *Enmanshytt!* Ha, ha, ha! Tror Wiik det här är nån slags lyxkryssare?

Manne kände hur kinderna hettade. Han ångrade att han öppnat mun.

– Nä, Wiik ska dela hytt med motorman Bols. Han är i maskinrummet nu, så ni får bekanta er med varandra lite senare. Förstemaskinisten tryckte ner dörrhandtaget, dörren var låst och han öppnade den på vid gavel – tog ett steg åt sidan och vände sig mot Manne.

– Varsågod, stig på!

Manne lät väskorna stå kvar ute i gången och steg in i hytten.

I det sparsamma ljuset som strilade in genom den saltstänkta ventilen såg sig Manne om i hytten – ett mindre krypin hade han aldrig tidigare sett. Han erinrade sig en gång ha hört någon påstå att sjömän bodde i skåp och sov på hyllor, vilket han dock uppfattat mera som ett skämt. Att det kunde ligga *så* mycket sanning i det påståendet, hade han inte kunnat tro.

Förutom de trånga kojerna bestod den primitiva inredningen av en skamfilad byrå, en sprucken träbänk, på vilken två personer möjligtvis kunde tränga ihop sig, en flammig spegel samt en trebent pall – kullvält på durken. De urblekta, solkiga kojgardinerna hängde likt slaka segel, och i den obäddade underkojen låg en urdrucken brännvinsbutelj.

– Ställ in väskorna i hytten så länge! Wiik ska följa med telegrafisten upp till sjömanshuset meddetsamma och mönstra. Vi ska gå redan ikväll, sa förstemaskinisten med en kort nick och vände ryggen till.

Manne bar in väskorna. Det blev inte mer plats över på durken än att han nätt och jämnt kunde vända sig om. Han steg ut ur hytten igen – stängde dörren efter sig och var strax i hälarna på förstemaskinisten.

Några raska steg uppför lejdaren och Manne stod åter på däck.